

VÁROSUNK VENDÉGE VOLT ELENA UDREA TURISZTIKAI MINISZTER

Mérföldkőnek számít a turisztikai miniszter asszony borszéki látogatása. Nem voltunk elkényeztetve miniszterek látogatásával. Ez talán meg is látszik a településen. Végre Borszékre is rákacsintott a szerencse, Elena Udrea miniszter személyében. A fogadásán jelen volt Mik József, városunk polgármestere, Borboly Csaba Hargita megye tanácselnöke, Constantin Strujan, Hargita megye prefektusa. Az első helyszín a leendő Reménység sípálya volt, ahol a miniszter asszony érdeklődött a pálya technikai adatai felől: milyen hosszú, hány méter a szintkülönbség, stb. A tavaly felavatott terelőúton végig autókázva, megcsodálta a fürdőtelep panorámikus képét, majd a Riki szállóba igyekezett, ahol mintegy 40 személy jelenlétben folyt a megbeszélés. Jelen voltak a település önkormányzati képviselői, a panzió és vendéglő tulajdonosai, üzemeltetői, megyei képviselők, (Bende Sándor, RMDSz területi elnök és megyei tanácsos), megyei és helyi cégek vezetői, illetve a turisztikai minisztérium szaktanácsadói, köztük Olosz Szabolcs is. Mik József polgármester egy vetítéses előadás keretében ismertette a település turisztikai történetét, vázolta Borszék egykori hírnevét és mai jobb sorsra érdemes állapotát. A kormány embe-

re a nosztalgia hangján szólt az 1997-es borszéki látogatásáról, amikor magánemberként egy szilvesztert töltött a Transilvania szállodában. Ígéretet tett, hogy támogatja a város elképzeléseit: modern sípálya megépítése, egy gyógykezelő-központ felépítése, valamint a többi projektek kivitelezését. A megyei tanácselnök az orotvai út felújításában kérte a miniszter asszony támogatását, a prefektus pedig megígérte, hogy jövőre elkészül a hévízi út is, az Emlékmű és a városközpont közötti részen. Egy pohár pezsgővel nyugtáztuk az ígéreteket, meg a mostanig nyújtott segítséget. Újabb terepszemle következett: Hétvezér sétány, Körsétány és a Tündérkert. El volt ragadtatva a kalákában megépített népi fürdőtől, oly annyira, hogy kipróbálta a láb feredőt. A többi vendéggel együtt áztatta a lábát a nem rég felszentelt fürdőben. Az idő rövidege miatt nem tudott tovább maradni, de megígérte, hogy tavasszal újra visszatér, hogy lássa a sípálya munkálatait. Az egész megbeszélést egy állófogadás zárta. Reméljük, hogy végre Borszéken megmozdult valami, ami által előbbre jutunk. Jó volt látni a miniszter asszony közvetlen, baráti viszonyulását, és segítőkészségét.

Farkas Aladár

HAVI INTERJÚ MIK JÓZSEFFEL, BORSZÉK VÁROS POLGÁRMESTERÉVEL

Farkas Aladár: *Egy hosszabb időszak után szeretnénk tájékoztatni olvasóinkat. Melyek voltak az elmúlt időszak legfontosabb eseményei?*

Mik József: Elsőként kiemelném Elena Udrea turisztikai miniszterasszony borszéki látogatását. Áprilisban ígérte meg, hogy kijön Borszékra, és állta szavát, itt volt, szeptember első hétvégéjén. Megtekintette a várost, meghallgatta városunk történetét és terveinket. A találkozó után, amelyen jelen voltak a panziótulajdonosok is, egy rövid városnézési körútra indulunk, megtekintettük a központot és a Tündérkert feredőt, amelyet pár nappal a látogatás előtt sikerült teljesen befejezni. Az ígéreteken túl pénzt is kapunk úgy a sípálya, mint a gyógykezelő központ megépítésére, és biztosított arról, hogy a jövő évben Borszék visszakapja országos érdekességű státusát. Ő az első miniszter, aki betette a lábát Borszékra. A sípálya építése ugyan 45 napos késéssel indul, mert a vesztes partner megfellebbezte a versenytárgyalás eredményét, de elvesztette. A szerződést a kivitelezővel már aláírtuk, és kezdődnek a munkálatok. Kéthárom héten belül elkészülnek a kivitelezési tervek, októberben megépül a 3500 köbméteres gyűjtő, amelyből táplálni fogjuk a hóagyúkat, novemberben remélem már dolgozni fogunk a területrendezéssel is. December közepéig a kivitelező ideszállítja a sípálya felszerelést, a Doppelmayr típusú sífelvonót, a hóagyúkat, a hótaposót, stb. Az időjárástól függően tavasszal állítanánk fel az oszlopokat, és nyár közepéig befejeznénk a munkálatokat, így a jövő télen már sízni lehet a Reménység sípályán. Jó hír, hogy azt a három milliárd lejt sem kell kifizessük az erdőalapból való kivitelért, amivel mostanig riogattak.

Bemutattuk a kezelőközpont tervét, és támogatni fogják ezt a tervet is, annál is inkább, hogy 2010 a gyógyturizmus fejlesztésének éve lesz a minisztérium keretében.

Az orotvai úton is elkezdtek a Megyei Tanácscsal közösen az út rehabilitálását. Felszedték a kockakövet, de az idő rövidege miatt nem volt időnk a kövezés előtt a vízvezetékot kicserélni így ezt utólag kellett elvégezzük, és ha minden jól halad, akkor

hamarosan elkezdődnek az aszfaltozási munkálatok is. Az idén legalább 2,5 km útszakaszon lesz aszfaltozás lesz, de az ígélet az, hogy három év alatt teljesen elkészül a Borszék-Orotva közötti 18 km-es szakasz.

Elkezdtek az óvoda külső hőszigetelését. Egyelőre csak a csoporttermekre van pénzünk, de jövő nyáron folytatjuk a munkálatokat. A fiataloknak szánt tömbház lakás ebben a hónapban remélhetően elkészül, és október elején megtörténik azok szétosztása, hogy a hónap végéig tudjanak beköltözni. A havi bér 150-200 lej között lesz, amelyhez még hozzáadódik a közkölttség. A tömbházban központi fűtés van, mindegyik lakás külön víz-, fűtés- és melegvízfogyasztás-mérőkkel van felszerelve, így mindenki csak annyit fog fizetni, amennyit fogyaszt.

A szociális lakásoknál sajnos, le kell álljunk egy-két hónapra a munkálatokkal, mert a kiutalt pénz elfogyott, de a múlt héten ígéretet kaptam a fejlesztési minisztériumtól, hogy október hónap végén újabb összeget fognak kiutalni, és akkor a télen folytatni tudjuk a belső munkálatokat. Elkezdtek az alsóborszéki központi park kialakítását, valamint folytatjuk a felsőborszéki piac munkálatait, amit ebben a hónapban be is szeretnénk fejezni. Az iskolaműhely pályázata jó ütemben halad, akárcsak a kultúrház felújításának tervekészítése is.

Farkas Aladár: *Milyen pályázatok vannak még kilátásban?*

Mik József: A környezetvédelmi minisztériumhoz letettünk egy pályázatot 1 000 000 lejt igényelve a parkok felújítására (Millennium park, Réz erdő, Kerekcsék), egy másik a külső sétányok, turistaútvonalak kiépítésére, egy harmadik a város turisztikai potenciáljának a promoválására. Erre nagy szükség van, mert Borszék minél hamarabb vissza kell kerüljön a nemzeti érdekességű turisztikai városok körforgásába. Erre van reális esélyünk.

Farkas Aladár: Örülünk a megvalósításoknak, és reméljük, hogy töretlen lendülettel folynak a pályázatírások és a városépítő munkálatok. Kívánunk további szép eredményeket mindnyájunk örömére.

Farkas Aladár

KEZDŐDIK EGY ÚJ TANÉV

Tanulók és tanítók számára a legizgalmasabb pillanatokat az iskolai élet kiemelkedő eseményei jelenthetik. A tanév vége felé fáradtan, unottan és valami másra vágyva óhajítja, várja az iskola közössége a kikapcsolódást adó vakációt. A tanév zárása: számvetés, mérlegkészítés, díjak átadása, könnyes ballagások, vidám-szomorú izgalmas esemény.

A hosszú nyári szünet elfeledteti diákkal, tanárral a mókuserék szabályosan ismétlődő (kissé unalmasnak tűnő) kattogását, s a gyümölcscsillatú szeptember újra a szép emlékeket s főleg az új terveket bizsergetti az ISKOLÁSOK fejében.

Ezekhez hasonló érzéseket és gondolatokat fogalmazott meg tanévnyitó beszédében Kovács Júlia iskolaigazgatónk is: „Az iskolák, az oktatási intézmények még a legnehezebb vagy legbizonytalanabb történelmi időkben is a stabilitás, a folyamatosság jelképei voltak. Az olyan hagyományos iskolai ünnepek, mint a tanévnyitók nemcsak a diákokat, hanem lélekben szüleiket, hozzátartozókat is visszakényszerítik az egykori szűk iskolapadokba, a kedves vagy éppen megunt iskolai falak közé. Önkéntlenül is előjönnek a kellemes vagy nagyon bántó iskolai emlékek.”

Biztató szavakkal és áldással megerősítve lelkünket vágyunk neki a 2009-2010-es iskolai évnél. Tudjuk, hogy nem lesz

könnyebb, mint a lezárt évek, hiszen állandóan új kihívásoknak, változásoknak kell eleget tennünk. A tanárokat nem kényezteti a társadalom jobb életminőséggel, a tanulók munkája sem lesz egyszerűbb, ezért lesz szükségünk idén is lelki tartalékaink mozgósítására. Jobban kell figyelni egymásra, értelmesebben dolgozunk, kerülnünk a gátló tényezőket, tiszteljük jobban hagyományainkat, anyanyelvünket, váljunk jobb közösséggé! Ilyen értékekbe kapaszkodhatunk, ha úgy érezzük, hogy lanyhul a lelkesedés vagy elmegy a hitünk. Mégis hinnünk kell, hogy minden pillanatban értéket adunk át, értéket őrzünk, és értéket teremtünk.

Végül ismét idéznék az igazgatói beszédből: „Az I. osztályos diákoknak kívánom, hogy minél előbb illeszkedjenek be a közösségbe. Szorgalmas munkálatokkal és jó magaviselettel szereztek örömet szüleiteknek, tanítóitoknak... A többi osztály tagjaitól azt várjuk el, hogy legyenek példaképek, követhető hiteles minta a kisebbek számára. Mindannyiunknak: diákoknak, pedagógusoknak, szülőknek kívánok kitartást, türelmet, pozitív hozzáállást az új tanévben!”

Ezekhez hasonló jó gondolatokkal induljunk a SIKER a CÉL és álmaink felé!

Ballai Erzsébet

A BORSZÉKRŐL ELSZÁRMAZOTTAK ELSŐ TALÁLKOZÓJA

Szerencsés kezdeményezésnek bizonyult a Borszékről elszármazottak első találkozója. Nem annyira a megjelent résztvevők miatt, hanem a szervezéssel járó közösségi munka miatt. A kezdeményező a Polgármesteri Hivatal és a Plébánia volt. Az idő rövidsége miatt nem sikerült minden lakcímet megszerezni, illetve az emberek nyári programja már rég le volt szervezve, és nem módosítottak azon. Ennek ellenére kb. 50 személy vehette át azt az oklevelet, amit Mik József polgármester nyújtott át az elszármazottaknak. Ugyancsak ő vázolta a város fejlődési perspektíváit, utalva arra, hogy jelenleg egy vállalkozó önkormányzat vezeti a várost. Egy gazdag és változatos kultúrműsor szórakoztatta a

közönséget. Az improvizált színpadot a város labdarúgó pályáján állították fel. Egymás után lépett fel a Bajkó Sándor vezette fúvószenekar, a mazsorett csoport, amelyet Mosneág Ilona tanított be. Borszékiek vagyunk címmel, egy irodalmi összeállítást láthattunk Kolbert Tünde összeállításában. Balázs Tibor kántor vezette egyházkórus világi énekekkel, szórakoztatta a nagyérdemű közönséget. De láthattunk olyan könnyűzene együtteseket, amelyek 20 éve nem voltak színpadon. A Bara Márton vezette Northon együttes még a '70-es években alakult. Tagja volt Mik Gyuszi és néhai Lukács Ferenc. Énekesek voltak Puskás Magdolna, Lukács Magdolna és Reichenberger Éva. Úgyszintén a '70-es évek közepén alakult a Nagy Levente vezette Meteor együttes (tagjai Virginás Árpád, Ungureanu Sorin, Márton István, Farkas József és Szereceán Tibor). Ők sem zenélnek már együtt több mint tíz éve. De erre az alkalomra összeálltak, próbáltak és színpadra léptek, felelevenítve a letűnt hetvenes-nyolcvanas évek dalait. Jó volt hallgatni őket, akárcsak a Fialok együttesét, amely a mai fiatalok igényeinek eleget téve, szórakoztatták a közönséget, László Tibor vezetésével. Az énekesek közül kiemelném a tehetséges Nagy Katalint és Pop Annamari. Intermezzóként láthattuk akció közben a város tűzoltó csapatát, az újonnan vásárolt autóval, amint egy lángra lobbantott tüzet oltottak nagy szakértelemmel. A fellobbanó tábor tűz előtt még megcsodálhattuk a szintén Mosneág Ilona vezette tánc-csoport produkcióját. A megéhezett társaságot Veres Misi gulyása várta, illetve gazdag büfé. Utána bál következett. Szép és hangulatos rendezvény részesei voltunk. Jövőben augusztus 21-én kerül sor, hasonló rendezvényre.

Farkas Aladár

SZENT ISTVÁN BÚCSÚ

A jövőre száz éves Szent István templom adott helyet a búcsús szentmisének, amelyre a helybeliek mellett ott voltak a szomszédos Holló, Tölgyes és Maroshévíz hívei, valamint egy keresztalja Ditróból. A szentmisén, melyet Dr. Diósi Dávid, a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola vicelektora celebrált, ígét hirdetett Ofm. Anaklét atya, a 800 éves Csíksomlyói Ferences Rendház főnöke. A mise elején megáldották a felújított templomot (új villanszerelés, festés). A prédikáció központi témája értelemszerűen Szent István király volt. Az ő szellemi öröksége, példamutatása ma is örök érvényű. A tiszteletére felszentelt templom zsúfolásig megtelt, sőt a templomudvar is tele volt, de hála a jó hangosításnak, a szentmise ott is jól hallható volt.

Erre az alkalomra a hálás hívek jóvoltából elkészült a plébánia székelykapuja (Csibi Béla és felsége, Márta, illetve Nemes Ioan és felesége, Rozália jóvoltából). Köszönet érte. A mise végén minden résztvevőt kalácscsal és pálinkával kínáltak, a hivatalosságokat pedig ünnepi ebéd várta a plébánián. Szép és felemelő élmény részesei voltunk.

50 ÉVESEK KORTÁRS TALÁLKOZÓJA

Vegegyes érzelmekkel vártam ezt a találkozót. Ez volt az első generáció, akit tanítottam. Frissen végzett pedagógusként vettem át az osztályt (akkor 6-osok voltak) és most tanári pályafutásom alkonyán azzal kell szembesülnöm, hogy elrepült az élet. A találkozón a két osztályból megjelentek 28-an. Volt, aki Magyarországról jött haza, mások a szomszédos vagy távolabbi megyékből, de mindenkiről lerítt a találkozás okozta öröm. Volt olyan tanítvány is, akivel nem találkoztam az eltelt 38 év alatt, természetesen egyeseket nem is ismertem meg. De jó volt viszontlátni őket és hallgatni beszámolójukat. Minden életpálya egyedi a maga nemében, nehézségekkel, és apró örömmel. Szinte hihetetlen, de egyesek már nagymamák (összesen 42 gyerekük és 9 unokájuk van). A találkozóra meghívták és eljöttek a volt tanítók: Ciordea Mária és Kolozi Izabella, a tanárok közül Rădeanu Rozália és Voloncs Rozália, és természetesen az osztályfőnökök. A hangulatos élménybeszámoló után egy hálaadó szentmisén vettünk részt, ahol Bakos Balázs plébános köszöntötte a megjelent kortársakat és hozzátartozóikat. A templomból kivonuló tömeget virágos fogadta. Rokonok, barátok köszöntötték a félévszázados vendiákokat. Megható látvány volt. Sajnos vannak már elhalt osztálytársak, tanárok, akiknek sírjára koszorút helyeztek el, és egy-egy imát mondtak. Az ünnepi ebéd hangulatos környezetben zajlott, amelyet a Birman Ottó zenekara biztosított. Tánc, ének, mosoly és jókedv jellemmezte a találkozót. Jó volt újra együtt lenni és fiatalos hangulatban mulatni velük. Köszönet a szervezőknek, hogy összehozták ezt a találkozót.

EREDMÉNYES VOLT A BORSZÉKI GOMBÁSZTÁBOR

A László Kálmán Gombászegyesület Augusztus 17-22 között szervezte meg hagyományos éves táborát. Erre a nemzetközi rendezvényen 65-en jelentek meg. Volt holland, német táborozó, 17 magyarországi és 46 erdélyi résztvevő. Az elszállásolást a helyi panziókban, kempingtáborban szervezték meg. Az idő is kedvezett a gombászóknak, mert egyetlen nap sem

kellett lemondani a meghirdetett gombász terepmunkát a rossz idő miatt. Borszéki túravezetők kísérték a gombászókat a különböző nehézségű túrákra. Minden nap volt könnyű, közepes és nehéz túra. Mindenki kedve szerint dönthetett, hogy melyiket válassza. Ezáltal a Borszékre érkezők megismerhették az egész borszéki medencét és gazdag gombavilágát. Az eredmény

minden várakozást felülmúlt, hiszen 243 fajt sikerült beazonosítani, és még maradt beazonosítatlan is, amelyeket, majd otthon a szakkönyvek segítségével végeznek el. Naponta sor került a gomba szépe versenyre, de díjazták a legtöbb gombaszedőt is. Utolsó nap szabad program keretében mindenki oda kirándult, ahová akarát, Gyilkos-tó, Csalhó, Kelemen havasok, vagy csak Borszéket járta be idegenvezetővel. A napi étrendjükben természetesen szerepelt a gomba. Egyik reggel szarvasgombás tojásrántotta volt a menüben. Igaz, a fekete szarvasgomba nem Borszékről származott. Minden délután vagy este szakmai megbeszélések folytak, illetve gombafelismerés. Élvezet volt nézni a több száz kiállított gombát, gyönyörűen felcímkézve úgy a magyar, mint a latin nevével. Mindenki tanulhatott ebben a jubileumi táborban (jubileumi, mert tíz éves úgy az egyesület, mint maga a gombásztábor). Ha belegondolunk, hogy évente hány ember esik gombamérgezés áldozatává, igazából csak akkor tudjuk értékelni ezeknek a szakmai táboroknak a fontosságát. A szervező Dr. Zsigmond Győző, a bukaresti Hungarológiai Intézet professzora, az egyesület elnöke, a gombaazonosító Dr. Pál-Fám Ferenc, a Kaposvári Egyetem docense.

Farkas Aladár

ZÁKÁNYSZÉKEN TURNÉZOTT A BORSZÉKI GYEREKCSAPAT

Augusztus utolsó hétvégéjén a Szeged melletti Zákányszéken turnézott iskolánk focicsapata. A két település általános iskolái közötti kapcsolat már évek óta létezik. Ők már kétszer is vendégeink voltak, de nekünk csak most adatott meg, hogy kit utazzunk, hála az önzetlen támogatóinknak: Radu Lăzăroiu, Ovidiu, Sajgó Ignác, no meg a borszéki Polgármesteri Hivatal. Rendkívüli fogadtatásban volt részünk. A program néhány mozzanata: Zákányszék és környékének megismerése lovas szekéren, mórakalmi Erzsébet fürdő, szegedi városnézés, Ópusztaszer, no meg a focimérkőzések a vendéglátó csapattal. A fürdő nélküli borszéki gyerekek nem bírtak betelni a csodálatos mórakalmi fürdőkomplexummal. Két egész napot töltöttünk itt, kipróbálva a különböző medencéket, csúszdákat, forgókat. Az ópusztaszeri Feszti-körkép, meg az egész Történeti Emlékpark feledhetetlen emlékek maradnak. Szeged nevezetes épületei, a Dóm, a Pantheon, mind-mind mélyen az emlé-

kezetükben marad. A kötött személyes barátságokról nem is beszélve. Csodálatos hetet töltöttünk a testvértelepülésen, köszönet Matuszka Antal polgármesternek, Liebhaber Júlia igazgatónőnek, Honti Tamásnak, Szondi Sándornak, Pintérné Gizellának, Szűcs Sándornak, Frank Istvánnak, Kazi Péternek, Nagyapáti Rolandnak, Dr. Sebestyén Balásznak, Adamik Istvánnak, és nem utolsó sorban Nógrádi Zoltán országgyűlési képviselőnek. Ez alatt az egy hét alatt meg-

ismerhették az Alföld jellegzetességeit, a tanyavilágot, a gyümölcsstermesztés és szőlőművelés rejtelmét, meg annak gazdag és változatos íz világát. Köszönet érte mindenkinek. Szép volt és eseménydús ez az egy hetes táborozás.

F.A.

FONYÓDI GYEREKEK BORSZÉKI ÜDÜLÉSÉRŐL

Testvérvárosi kapcsolatunk Fonyóddal a '90-es évek elejére nyúlik vissza. Már a rendszerváltás utáni első évben 42 gyerek csodálhatta meg a Balatont, és élvezhette annak lenyűgöző látványát. Kapcsolatunk, azóta is töretlen. Kezdetben a Magyar Bálint Gimnázium fogadta gyerekeinket, néhai Bálint Lehel jóvoltából, majd Stadler László az Általános Iskola ma már nyugalmazott iskolaigazgató. Napjainkban Szócs Mihály igazgató vezeti a Borszéken kikapcsolódást, felüdülést kereső gyerekeket. Az elszállásolás a fogadó szülőknél történik. Az egyhetes turnus alatt a gyerekek megismerkednek az itteni gyerekekkel, Borszékkel és közvetlen környékével, de lehetőséget biztosítunk arra is, hogy megismerjék a megye látványosságait. Autós kirándulást szerveztünk számukra a Gyilkos-tóhoz, végig gyalogoltunk a Békási-szoroson, de megtekintettük az ezeréves magyar-román határt, meg a székely határőrezred kaszárnyáit. Rövid itt-létük alatt eljutottak Parajdra, Korondra, Farkaslakára, Székelyudvarhelyre, illetve

Madéfalvára. Belekóstoltak Maros megye néhány híres-nevezetes helységébe, úgy, mint Szováta, Segesvár, Fehéregyháza. Mindeniknek meg van a maga varázsa, amit nem lehet egyhamar elfelejteni. Ez

a kis ízelítő a Székelyföldből egy élő irodalmi és történelmi lecke az anyaországi gyermekeknek. Olyan felejthetetlen élményekkel távoznak, amelyeket talán soha nem felejtene el. **Farkas Aladár**

KÖNYVISMERTETŐ

FARKAS ALADÁR:

A BORSZÉKI RENDSZERVÁLTÁS KÉT ÉVTIZEDE

Ahogy a címből is egyértelműen kiderül, a kötet az 1989-es decemberi rendszerváltás és az azt követő 20 év borszéki a krónikája. Hogy mi is történt azokban a decemberi napokban és az azokat követő években, arról sokat és sokáig vitatkoztak minden szinten. Beszéltek forradalomról, puccsról, az óvatosabbak rendszerváltásról. A hivatalos álláspont szerint forradalom volt. Semmi esetre sem az történt, amit nagyon sokan naivan képzeltek: „meghalt a cselszövő, nem dűl a rút viszály”... a rossz fiúk megkapják jól megérdemelt büntetésüket, meghúzzák magukat, jönnek a jófiúk és rendet raknak, éljen a demokrácia! Semmi ilyen népmesei történetben nem volt részünk. Ahogy Sütő András már az első hónapokban megfogalmazta: „semmit sem kaptunk a megígért jogokból, csak a lehetőségét annak, hogy a megígért jogokért a sajtóban harcoljunk”.

Farkas Aladár kötete a szépreményű decemberi napok és az azokat követő két évtized pontos, mondhatnám aprólékos

krónikája. Mint cselekvő résztvevője az első hónapok eseményeinek, naplószerűen rögzített mindent, ami Borszék életében történt: a munkahelyi gondoktól a sportélet alakulásán keresztül a helyi adminisztráció munkájáig, a különböző szervezetek megalakulását, a helyi választásokat, a magyarországi küldöttségek látogatását és a kapcsolatok fejlődését - mindezt úgy, hogy közben kitekintést ad az országos történésekre is. Azoknak, akik megéltük az eseményeket a kötet emlékeztető: részesei voltunk egy rendszerváltásnak. A fiatalabbaknak is izgalmas helytörténeti munka, általa megismerik ezt az időszakot.

A szerző a IV. fejezetben összegyűjtötte azoknak a vallomásait, akik aktív résztvevői voltak a tárgyalt időszak eseményeinek. Ezeket olvasva kitűnik, mindenki másként, másra emlékezik, a hangsúlyok eltolódhatnak, ahogyan ez természetes. Ezért is hasznos ez az összegző és pontos krónika. Ajánlom mindenkinek.

Kolbert Tünde

Fakó

*Olyan vagyok, mint elszállt szőke szó,
mit megfizettek rendben, oly adó,*

*mint szemlesütve hordott büszkeség
mi pörgött eddig s ma törött kerék.*

*Közömbös, mint profil a pénzeken
mindegy milyen marokba érkezem.*

*Ha száll a köd, tűnőben ott vagyok.
Hová tűntek, míg voltak, évszakok?*

*A lány, a vágy, a nő, a szerelem!
Hideg fal épül lassan lelkemen.*

*Leszállanék s megállni nincs terep,
mint huzat, apró malmot pergetek.*

*Olyan vagyok, mint szájamon a szó,
oly értelmetlen, fájó és fakó.*

2009. július 31. Kamenitzky Antal

TÜNDÉRKERT – VALÓSÁG – KULTÚRA

Nagyon nyár volt az ez évi erdélyi utamon. Forró és poros volt, mármint az utcák, ahol jártam. Úgy indultam, hogy Kolozsváron kezdem, és főleg kulturális vonatkozásban nézelek. Vagy „hallgatózom”, esetleg napi eseményeket próbálok követni. Volt is egy-két magyarság ellenes tett ami borzolta a helyi és a nemzetközi közvélemény kedélyállapotát is. A helyi sajtóban (Szabadság, Krónika) jelentős helyet kapott az az „újfutári,” polgármesteri kijelentés, minekutána végleges döntés született Mátyás király szobrának felújításáról, hogy az emlékművekre ezután csak románul, franciául, és angolul kerülhet fel tájékoztató szöveg. Magyarul, vagy németül nem. Nem írom ide a polgármester nevét, minek jegyezzük meg, elég az „újfutári” megjegyzés. Azért használhatjuk ezt az elnevezést, mert született még egy döntés, amelyik még olyanabb... Tudniillik a Dzsida Jenőről elnevezett utcát azért változtatták Picasso utcára, mert ír és mond, a Dzsida név nagyon hasonlít (sic!) az aids megnevezésre, és az ott lakók ezt nagyon sérelmezték... Lásd ezért beszélhetünk „újfutári” jelenségről. Szóval ezzel volt teli a magyar sajtó Kolozsvárott a nyár elején, Mátyás király, Bolyai János, és Bocskai István szülővárosában.

A kultúra terén uborkaszazon volt. Ami figyelemre méltó lehetett, az az úgynevezett (református) Mátyás templomban (a Farkas utcában) hetente megtartott orgona hangversenyek voltak. Sajnos ezt nem tudtam meghallgatni, lévén, hogy két hangverseny között tartózkodtam a városban.

Utazásom Marosvásárhely felé kalandosnak mondható, ti., hogy ne veszítsem el a nappali időszakot, az éjfélkor induló, de Budapesttől, Brassóig közlekedő Korona nemzetközi vonatra ültem fel. Tudtam, hogy reggel 7 óra körül érkezem a székesvárosba. De miért? Mert az útvonal Kolozsvártól – Marosvásárhelyig, Désen keresztül, Betlehemem, majd Dédán át folytatódott, és onnan egy személyvonattal kellett lezötykölödni egészen Marosvásárhelyig. A MÁV és a CFR nagy dicsőségére... Gondolom ezt azért találták így ki, hogy elvegyék a magyar utasok utazási kedvét, és hogy Székelykocsárdot elkerülve, nehogy eszébe jusson az árva halandónak Dzsida Jenő : Nagycsütörtök című verse. Hát ez nem jött be a „tervezőknek”...

Szóval megérkeztem a hajdani Székelyvásárhelyre. Itt is por és balkáni bűz fogadott. Sajnos. Mert nem is a külső, utcai látvánnyal, érzettel van a legnagyobb baj, hanem a lelkekbe, a már őslakos családokba is befészkelődött „bizánci hagyatékokkal”... Vajon Trianon urai és a párizsi békeszerződés szentesítői ezt akarták?

Fejtő Ferenc mondotta volt (MTV 1-en), még halála előtt, hogy hiba volt a trianoni döntés. Nem szétszabdalni, hanem megreformálni kellett volna az Osztrák-Magyar Monarchiát. Az EU feladata lesz, hogy ezt a hibát helyre hozza – mondotta Fejtő Ferenc. Hát nem úgy néz ki, hogy ezen munkálkodnának a brüsszeli nagyk...

Közben megnéztem (volna) újból, és újból belülről a szecesszió egyik csúcsteljesítményét jelentő Marosvásárhelyi Kultúrpalotát. Ám mostanság eléggé szigorúan állják útját az odamerészkedőnek, pedig újságíró igazolványt mutogattam, és bizonygattam, hogy én oda jártam zeneiskolába, és Tróznér Erkel Sarolta volt az igazgatónőm. Kellene fizessek 5 lejt. Igaz ezért az aljától a tetejéig, vagyis az előcsarnoktól a tükörtermen keresztül, egészen a képtárig mindent végignézhet az odalátogató. A színpaddal és kon-

folytatás a 8. oldalon

KALENDÁRIUM

575 éve, 1434 augusztus 29-én Csezmicén született **Janus Pannonius** (Csezmicéi János), az első név szerint ismert magyar költő és humanista. Mátyás korában élt, latin nyelven írt. Költészetét Európa-szerte ismerték. Ferrarában majd Genovában tanult. Mikor Mátyást királlyá választották, egyenesen a királyi udvarba jött haza. Kellettek a jól képzett humanista műveltségű emberek. Előbb a királyné, majd a király kancellárja (tanácsadója) volt. Később pécsi püspöknek nevezték ki. 1472-ben húnyt el Medveváron. Földi maradványaira 1991-ben a pécsi székesegyház altemplomában bukkantak rá. 2008-ban temették el újra.

270 éve, 1739 november 17-én, a mai Maros megyei Gernyeszegen született **Teleki Sámuel** gróf, a híres marosvásárhelyi Teleki Téka alapítója. Élete során jelentős tisztségeket töltött be: volt királyi kamarás, főispán, titkos tanácsos, alkancellár, stb. A tudomány iránt érdeklődő, nagy műveltségű főúr utazásai során rengeteget költött könyvre, megvásárolta kora legjelentősebb munkáit, szaklexikonokat, bibliofil kiadásokat, ősnymtatványokat. Könyvgyűjteményét, közvetlen örököse nem lévén, a köznek adományozta. Végrendeletében az állomány gyarapításáról, annak kezeléséről is rendelkezett.

150 éve, 1859 szeptember 30-án, Kisbaconban született **Benedek Elek**, „a nagy mesemondó”, író, újságíró. Tanulmányait Székelyudvarhelyen és Budapesten végezte. Diák korában néprajzi gyűjtőútra megy Sebesi Jóbbal. Több napilapot szerkesztett, 1887-1892 között országgyűlési képviselő. Beszédeiben a népnevelés, az ifjúsági irodalom, a közoktatás kérdéseivel foglalkozott. A trianoni békeszerződés után, 1921-ben hazatért. Kisbaconban élt és dolgozott haláláig, ahol a Cimborák című ifjúsági lapot szerkesztette. Mint meseíró, a magyar gyermekirodalom egyik megteremtője. Több tucat könyvet írt, legismertebbek: Arany mesekönyv, Ezüst mesekönyv, Grimm mesék és az Ezeregy éjszaka meséinek az átdolgozásai, de írt számos színdarabot, leányregényt, gyermekeknek szánt magyar történelmi műveket. 1929 augusztus 17-én, 70-ik évében érte a halál.

Kolbert Tünde

BORSZÉK IS KÉPVISELTETTE MAGÁT A SZÉKELYFÖLDI ÖNKORMÁNYZATI NAGYGYŰLÉSEN

Szeptember 4-én került megrendezésre Csíkszeredában az RMDSz és az EMNT által szervezett nagygyűlés. A közel 900 polgármestert, alpolgármestert, helyi és megyei tanácsost befogadó nagy sportszarnokban, jó légkörben zajlottak a beszélgetések, amelyen jelen voltak az RMDSz országos vezető tisztségviselői is. Nyitányként elénekeltük a Székely Himnuszt, megnéztük a Hargita Népi Együttes táncprodukcióját. Beszédet mondott Markó Béla szövetségi elnök, Tőkés László, az EMNT elnöke, Kelemen Hunor, az RMDSz ügyvezető elnöke, valamint Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere. Felszólaltak még a megyei tanácselnökök Lokodi Edit Emőke, Tamás Sándor, Borboly Csaba, Bondor István megyei önkormányzati képviselő, Antal Árpád, Ferencz Alajos polgármesterek.

Borszéket Mik József polgármester, Szabó Tibor alpolgármester, Simon Lehel és Farkas Aladár önkormányzati tanácsosok képviselték.

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták a Székelyföld sajátos közigazgatási és fejlesztési jogállásáról szóló Memorandumot, valamint egy Kiáltványt a Székelyföldről c. dokumentumokat. A jelzett dokumentumok összefoglalják a magyarság alapvető cél-

kitűzéseit, kérve a decentralizálást, új gazdasági régió kialakítását Maros, Hargita és Kovászna megyéknek. A jelenlévők hitet tettek az autonómia mellett, és felhívták Románia és az EU figyelmét a székelység helyzetére. Évtizedek óta a Székelyföld nem fejlődik arányosan az országgal. A Székelyföld egyetlen lehetősége az autonómia, de ezért dolgozni kell nap mint nap.

PILISVÖRÖSVÁR- BORSZÉK TESTVÉRVÁROS

A két település között a kapcsolat már több mint tíz éves. A pilisvörösvári önkormányzat még 1999-ben ajándékozott Borszéknek egy tűzoltó autót, amit azóta is használunk. A következő évben a két település önkéntes tűzoltó testülete együttműködési szerződést írt alá. 2001-ben egy mentőautót kaptunk ajándékba a Pilisi medence Egészségügyi Alapítványától. Azóta szinte minden évben történt valami, delegációk látogatása, két borszéki diák vörösvári tanulmánya, a tűzoltó egyesület tagjainak látogatása. Az idén, a Borszéki Napokon újabb Mercedes tűzoltó autót kaptunk egy szimbolikus összegért. Már rég megérett ez a kapcsolat arra, hogy hivatalosan is szentesítsék. Erre került sor 2009. augusztus 14-én a Vörösvári Napok alkalmával. A két város polgármestere, Gromon István és Mik József kézjegyével szentesítette azt az okiratot, ami nyomtatékosítja a két település testvérvárosi kapcsolatát. Amint a szerződés szövegéből is kiténik, a kapcsolat célja, hogy „megteremtsék a két város polgárai számára a kölcsönös megismerés lehetőségét, és elősegítsék a két város közötti kulturális, gazdasági, közigazgatási, egészségügyi és sportkapcsolatok kialakulását, megkönnyítsék a két város intézményei, vállalkozásai és civil szervezetei között kialakuló kapcsolatok elmélyülését...”

Ez az okirat, a többi testvér-települési okirattal együtt azt

igazolja, hogy az országok, nemzetek és népek között lehet tartalmas kapcsolatokat létesíteni, amelyek révén a települések lakói jobban megismerik egymás vidékét, szokásait. Örülünk, hogy ez a kapcsolat is gyümölcsöző. Várjuk, hogy a vörösváriak is felfedezék Borszéket.

SZEPTEMBERI TANÁCSÜLÉS BORSZÉKEN

Alig kezdődött meg a hónap és máris tanácsülés. Ez azért volt, mert az augusztust kihagytuk, vakációzott az önkormányzat. Hét határozatot hozott a testület. Elsőként a tavaly megépített létesítmények leltárba vétele szerepelt: Sportszarnok, Borvíz Múzeum, a Polgármesteri Hivatal bővítése. Újabb 231 köbméter fa eladására nyílt lehetőség a település legelőjéről. Ez azért jó, mert az eladott fa ellenértéke bekerül a város költségvetésébe. Újabb költségvetés-módosításra került sor, a Megyei Tanács kiutalt 25 ezer lejt a tanulók tej és kifli programjába, amit

egy helyi cég fog szállítani. A kalákába megépített népi fürdő befejezése szintén egy fontos dolog, hiszen sok ember munkája fekszik benne. A meglévő parkok modernizálására kiírt pályázat benyújtásához szükséges volt a város köztulajdonába vételére, ezért született erre határozat, akárcsak a Millennium park és a Rézerdő felújítására. Szinte minden hónapban van területvisztaadás vagy területcsere. Ez alkalommal egy terület felosztása szerepelt napirenden, hogy vissza lehessen adni egy új tulajdonosnak 310 négyzetméter területet.

Újra szóba került a régi Polgármesteri Hivatal épületének sorsa. Egyre több önkormányzati képviselőt meggyőztek az épület lebontásának szükségességéről. Valóban lehangoló képet nyújt, de nem az egyedüli szellemváros kép. Én, személy szerint továbbra is fenntartom, hogy más lehetőségek is léteznek (bérbeadás, eladás), és nem kell lebontani, mert annak idején, a település pénzén és munkájával építették. Épített örökségünk része, felújítani kell.

Farkas Aladár

A 2009-ES BORSZÉKI NAPOK TÁMOGATÓI

ROMAQUA GROUP RT BORSZÉK
TELECONSTRUCTIA RT PLOIESTI
DRUMSERV RT MAROSVÁSÁRHELY
ROMÁN KERESKEDELMI BANK - BCR
DETROIT CITY KFT DITRÓ
FORTRANS KFT DITRÓ
MILAN STUPAK KFT ALFALU
ELPIR-PRODCOM KFT BORSZÉK
ADROM KFT BORSZÉK
MAR-ONIX KFT BORSZÉK
AUTOCOM TOTAL KFT DITRÓ
ELECTRO BETA KFT MAROSHÉVIZ
IZVORUL KFT BORSZÉK
LUNIC KFT BORSZÉK
MARK MARK KFT BORSZÉK
IRIMESCU KFT BORSZÉK

AMURG KFT BORSZÉK
GALA COM TRADE KFT BORSZÉK
LÁZÁR JÁNOS
ISBOR KFT BORSZÉK
BORSZÉKI TURISZTIKAI SZÖVETSÉG
CARMOLIMP MAROSHÉVIZ
MIHAILA FLORIN
SÁRPÁTKI VIRÁGÜZLET
GURZON TESTVÉREK
OPREA MIRCEA
PATKA GERŐ
BAJKÓ VENCZEL
SZABÓ STELA

*Megjegyzés: a tüzoltó autó megvásárlásainak támogatói
megtekinthetők a város www.borsec.eu honlapon.*

TÜNDÉRKERT – VALÓSÁG – KULTÚRA

folytatás a 7. oldalról

certorgonával rendelkező nagyterem mindig meghatározó volt számomra. Főleg az ott végighallgatott hangversenyek, és a Maros Népi Együttes műsorai miatt. De a valamikori színházi előadások is felbukkannak emlékezetemben. Illyés Gyula jelenlétében bemutatott: „Fáklyaláng”, Gorkij: Éjjeli menedékhelye, vagy a Sütő András színpadi művei, stb...

Ám újból az utcára kellett jönnöm, és a meleg, „frissen” szálló por keveredve a kipufogógázzal úgy befészkelődött hajamba, hogy az már kellemetlen volt. De „hajtottam” tovább. Az új Nemzeti Színház körül nagy burkolatjavítás folyt. Így csak hátulról, a színészbejáró felől tudtam bejutni az épületbe. A kapustól megtudtam, hogy a nyári szünet dacára állandó szolgálat van, és a magyar szekció irodalmi titkára hetente 2-3-szor is bejár, intézni a tennivalókat. Kiss Éva Evelynnel telefonon tudtam beszélni, akinek egy anyaországbeli szerző művét hoztam ajándékba és bemutatóra, ha akarják... Közben egy gazdag, két oldalas írás jelent meg a Népújságban az irodalmi titkár tollából, az elmúlt évad gazdag repertoárjáról, színpadi művekről, melyeket a magyar tagozat mutatott be. Tehát folyik a munka a színházban, ami örvendetes, már csak azért, mert ebben a kultúra ellenes világban úgy néz ki, hogy Erdélyben, úgy Kolozsváron, mint Marosvásárhelyen van közönsége a magyar nyelven bemutatott színpadi műveknek. Természetesen panaszkodnak a szakmabeliek, és főleg pénzhányra hivatkoznak, nem véletlenül. Így hát ebben a vonatkozásban megnyugodtam, mármint abban, hogy kultúránk ápolása (Erdélyben még a verseket is jobban szeretik) a jövő záloga is egyben. Ezért igyekeztem tovább, a székelyföld felé, hogy ott is tájékozódjam. Borszékre voltam hivatalos, a 2-3 napra tervezett XIV. Borszéki Napokra.

Először a táj szépségét jelezném, melyet ha Szováta – Parajd – Bucsin tető felől közelítünk meg, mindjárt Móricz Zsigmond Erdélyről szóló regénye, regénycíme jut eszébe az irodalmat is kedvelő utazónak: Tündéerkert.

Hát ilyen. Azt így elmondani, szavakba önteni nehéz. Talán filmen, videofelvételen érzékeltethető, de csak akkor érezheted a szó lényegét, ha arrafelé jársz. Ezt Trianon óta turistaként, odalátogatóként, tapasztalhatod, mint ahogy én is ro-

konlátogatásra érkeztem egyúttal... Hallottam egy másik megjegyzést is: Paradicsomi táj. Így igaz. Egy-egy része bibliai... amit még nem tett tönkre civilizációnk. Ha a környezetpusztítást ennek lehet nevezni. Borszék most ébredezik. Az úgynevezett rendszerváltás itt sem történt meg igazán, csak most már több párt osztozik a javakon, és a hatalomért ádáz küzdelem folyik. Az erdélyi fürdővárosok java része (Szováta, Parajd, Borszék) kettős életet él. Első a sajátja, a megélhetése, belső „architektúrája”, a másik a turizmus. Amiből tulajdonképpen élnek az ott lakók... Ezért van kettős arca ezeknek a településeknek, mely csak hosszabb ott élés, vagy tartózkodás után ismerhető meg. A különböző kulturális napokat pont a turizmus fejlesztése, kiszélesítése miatt szervezik. A XIV. Borszéki Napok is ezt szolgálta. Ráadásul ez jó alkalom volt a testvérvárosi kapcsolatok fejlesztésére. Egyúttal az úgynevezett kalákamozgalom „gyümölcsseit” is ekkorra időzítették „leszedni”. A Magyarországról jövő 50-65 önkéntes, az erdélyi, és a helyi fiatalokkal közösen felépítettek, felújítottak egy elhanyagolt borvízforrás segítségével egy úgynevezett hideg vizes fürdőt (lábfürdő), melyhez ülőmedencéket, fából készült fürdőmedencét és ivótartályokat építettek (szintén fából). Csodálatos környezetben. Horribile dictu: a Tündéerkert mellett... Meglátogatható és használható. A kulturális műsorok két napig tartottak, melyre több anyaországbeli együttes hozta műsorát.

folytatás a következő lapszámunkban

BORSZÉKÉRT ALAPÍTVÁNY

Str. Topliței nr. 1

ISSN 1224-1709

Felelős szerkesztő: Kolbert Tünde

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Mihály Emese, Patka Sándor, Pethő Csongor

Fotók: Farkas Aladár, Patka Róbert

Számítógépes szerkesztés:

Simon Ottilia, **DTP Stúdió**, Székelyudvarhely

Nyomda: Demaco – Székelyudvarhely